

İşçi Ücretlerinin Hakediş Tutarından Ödenmesi

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU Mali Hizmetler Kurum Başkan Yardımcılığı

Sayı: 36385208/949 -2517 09/12/2015 Konu: İşçi Ücretlerinin Hakediş Tutarından Ödenmesi
KAMU HASTANELERİ BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Bilindiği üzere Kurumumuz, Kurumumuza bağlı Kamu Hastaneleri Birlikleri ve bağlı sağlık tesisleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde hizmet alımları yapmakta ve bu kapsamda yükleniciler vasıtasıyla çeşitli nitelikte ve sayıda işçiler çalıştırılmaktadırlar.

Kurumumuza bağlı Kamu Hastaneleri Birlikleri Genel Sekreterlikleri tarafından yapılan personel çalıştırılmasına dayalı olmamasıyla birlikte, ihale dokümanında personel sayısının belirtildiği ve personelin mesaisinin tamamını sağlık tesisinde geçirdiği hizmet alımlarında (Malzemeli Yemek Pişirme Dağıtım ve Bulaşık Yıkama Hizmeti vb.) yüklenici firma tarafından personellerin ücretlerinin tam ve zamanında yatırılmadığı yönünde şikayetler alındığı, 4857 sayılı İş Kanununun **Kamu Makamlarının Ve Asıl İşverenlerin Hakedişlerinden Ücreti Kesme Yükümlülüğü** başlıklı **36 ncı maddesinde** "Genel ve katma bütçeli dairelerle mahalli idareler veya kamu iktisadi teşebbüsleri yahut özel kanuna veya özel kanunla verilmiş yetkiye dayanılarak kurulan banka ve kuruluşlar; asıl işverenler müteahhide verdikleri her türlü bina, köprü, hat ve yol inşası gibi yapım ve onarım işlerinde çalışan işçilerden müteahhit veya taşeronlarca ücretleri ödenmeyenlerin bulunup bulunmadığının kontrolü, ya da ücreti ödenmeyen işçinin başvurusu üzerine, ücretleri ödenmeyen varsa müteahhitten veya taşerondan istenecek bordrolara göre bu ücretleri bunların hakedişlerinden öderler.

(Değişik beşinci fıkra: 10/9/2014-6552/3 md.) İşverenler, alt işverene iş vermeleri hâlinde, bunların işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediğini işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen kontrol etmekle ve varsa ödenmeyen ücretleri hak edişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlüdür. " hükmünün yer aldığı, ancak hizmet alımının personel çalıştırılmasına dayalı olması gerektiğine dair bir ayırım olmadığından, işçi ücretlerinin işveren tarafından ödenmeyen kısmının hakedişlerden kesinti yapılarak işçilerin hesabına yatırılıp yatırılmayacağı hususunda tereddüte düşüldüğü yönünde geri bildirimler alınmaktadır.

Bu ve benzeri hususlarda alınan geri bildirimlere istinaden Kurumumuz Hukuk Müşavirliği'nin

görüşüne başvurulmuş olup, alınan 07.12.2015 tarihli ve 17634 sayılı cevabi yazı ekte sunulmaktadır. Konu hakkında ilgili mevzuat ve ekte sunulan görüş yazısı çerçevesinde hareket edilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Dr. Turhan SULHAN Kurum Başkanı a. Kurum Başkan Yardımcısı

Ek: Görüş Yazısı(2 sayfa)

Dağıtım: Gereği:

Bilgi: 89

Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine

B-1 Planı

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU Hukuk Müşavirliği

Sayı: 89432283-045 02 /
ödenmesi

07.12.2015 **Konu:** işçi ücretlerinin hakediş tutarından

MALİ HİZMETLER KURUM BAŞKAN YARDIMCILIĞINA

İlgi : 03/09/2015 tarihli ve 36385208/949/1833 sayılı yazınız.

İlgi yazıları ile, "Yalova İli Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğimden alınan 20/08/2015 tarihli ve 179 sayılı yazıda, 'Genel Sekreterliklerine bağlı sağlık tesislerinde "Malzemeli Yemek Pişirme ve Bulaşık Yıkama Hizmeti" alımı işini yüklenen Aydeniz Yem. Tem. Güv. Teks. Bil. Med. ve Sağ. Ltd. Şti. firmasının sağlık tesislerinden alacaklarını Creditwest Faktoring A.Ş.'ye temlik ettiği, ancak; Aydeniz Yem. Tem. Güv. Teks. Bil. Med. ve Sağ. Ltd. Şti.' nin icra borcu bulunduğu, bu sebeple ödemelerin temlik alan şirket yerine ilgili icra müdürlüğüne yapılacağı, hizmet alımının personel çalıştırılmasına dayalı olmamasıyla birlikte personelin mesaisinin tamamını sağlık tesisinde geçirdiği, yüklenici firma tarafından personelin ücretinin tam ve zamanında yatırılmadığı yönünde şikayetler alındığı' belirtilerek 4857 sayılı İş Kanunu'nun 36 ncı maddesi ile Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin 38 inci maddesine yer verilmesi neticesinde Personel Çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımı ihalelerinin ihale dokümanlarında personel sayısına yer verilmekle beraber personelin ücreti ile ilgili bir hükme yer verilmemekte olduğu veçhile anılan mevzuatta ilgili kontrolün personel çalıştırılmasına dayalı olan ihaleler için yapılacağı ile ilgili açık bir hüküm bulunmadığından malzemeli yemek alımı ihaleleri gibi personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımı kapsamında görev yapan işçilerin yüklenici tarafından ödenmeyen ücretlerinin hakedişten kesilerek işçi hesabına yatırılıp yatırılmayacağı hususunda tereddüt yaşandığından" Müşavirliğimiz görüşü talep olunmakla keyfiyet tedkik edildi.

Malûmları olduğu üzere, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 36 ncı maddesinin son fıkrasında; "(Değişik beşinci fıkra: 10/9/2014-6552/3 md.) İşverenler, alt işverene iş vermeleri hâlinde, bunların işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediğini işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen kontrol etmekle ve varsa ödenmeyen ücretleri hak edişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlüdür." getirilen hüküm ile, alt işverende çalışan işçilerin ücretleri ile ilgili genel bir hukuki koruma amir hüküm olarak düzenlenmiştir.

Öte yandan, Hizmet İşleri Sözleşmelerinin eki ve ayrılmaz parçası olan Hizmet İşleri Genel Şartnamesi 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi idareler tarafından 4735 sayılı Kanun uyarınca götürü bedel veya birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan ve bu Şartnamenin kapsam maddesinde belirlenen istisnai durum haricinde "danışmanlık" dışındaki hizmet işlerinin tümünü kapsamaktadır.

Bu muvacehede, İş Kanunu'nun 36 ncı maddesi hükmüne paralel olarak Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin 38 inci maddesinde personel çalıştırılmasına dayalı olsun olmasın her hangi bir ayrıma gidilmeksizin çalışanların özlük hakları ile ilgili düzenlemeye yer verilmiş olup, bu Şartnamenin ikinci paragrafında, "(Değişik fıkra: 25/10/2014-29156 R.G./1. md., Geçerlilik: 11/9/2014) Kontrol teşkilatı, yüklenici veya alt yüklenici tarafından istihdam edilen işçilerin ücretlerinin tam ve zamanında ödenip ödenmediğini her ay resen kontrol etmekle ayrıca bu konuda kendisine ulaşan başvuruları (talep ve ihbarları) ivedilikle değerlendirmekle yükümlüdür." hükmüne ve sekizinci paragrafında ise; "Personel alacaklarının kontrol edilebilmesi için yüklenici, teknik ve yönetici personeli ile işçilerine yaptığı ödemelerin bordrolarından birer kopyasını, bordroların düzenlenmesi tarihinden başlayarak en çok bir ay içinde, kontrol teşkilatına verecek ve bu bordrolarda teknik ve yönetici personel ile işçilerin sanatları ve çalıştıkları yerler, ad ve soyadları ile doğum yerleri ve tarihleri belirtilecektir." hükmüne yer verilmiştir.

Netice itibariyle, mezkûr mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinde, gerek personel çalıştırılmasına dayalı gerekse de personel çalıştırılmasına dayalı olmamakla birlikte personelin mesaisinin tamamını sağlık tesisinde geçirdiği hizmet alımı işlerinde hakediş ödemelerinin tamamında, ihale dokümanı ve sözleşme hükümleri çerçevesinde, işçi ücretlerinin işçiler adına açılmış olan banka hesaplarına yüklenici tarafından yatırılıp yatırılmadığının işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen -yüklenicinin, teknik ve yönetici personeli ile işçilerine yaptığı ödemelerin bordrolarının birer kopyası üzerinden- bizzat kontrol edilmesi neticesinde, ödenmediği tespit edilen işçi ücretlerinin hakedişlerden ödenmesinin sağlanmasının iktiza etmekte olduğu, bu ödeme sonrasında kalan hakediş tutarı üzerinden alt işverenin hakedişleri üzerinde yapılacak her türlü devir ve el değiştirme işlemleri veya haciz ve icra takibi işlemlerinin hüküm ifade edeceği mütalâa edilmektedir.

659 sayılı KHK uyarınca Hukuk Müşavirliği görüŖü olarak bilgilerine arz ederim.

Av. Erol DEMİRCİ Birinci Hukuk Müşaviri

]]>